

Goran Z. Golubović

Filozofski fakultet

Niš

KLINIČKI ASPEKTI ZLOSTAVLJANJA DECE

Autor na početku rada navodi opšte prihvaćenu definiciju zlostavljanja i zanemarivanja dece, da bi, potom, izneo takođe uobičajenu podelu na tri kategorije: fizičko, emocionalno i seksualno zlostavljanje. Posle određenja fizičkog zlostavljanja, dati su neki epidemiološki podaci koji se odnose na ovu pojavu. Prodiskutovani su najvažniji etiološki faktori, a pomenuta je i teorija transgeneracijske transmisije nasilja u porodici, kojoj se u poslednje vreme pridaje naročita pažnja. Autor posebno ukazuje na znakove koji kliničara treba da usmere na sumnju da se možda radi o fizičkom zlostavljanju deteta, a govori i o ponašanju roditelja zlostavljača u toku kliničke evaluacije. Emocionalno zlostavljanje se prikazuje u okviru osam tipova roditeljskog ponašanja, tj. odbacivanja, degradacije, terorisanja, izolacije, „kvarenja deteta“, eksploatacije, uskraćivanja esencijalne stimulacije i nepouzdanog i nekonzistentnog roditeljstva. Potencira se značaj ranog uočavanja emocionalnog zlostavljanja i zanemarivanja u svakodnevnoj kliničkoj praksi, s obzirom da ono, suprotno uvreženom mišljenju, u najekstremnijim slučajevima može da za posledicu ima čak i smrt deteta. Seksualnom zlostavljanju dece posvećena je naročita pažnja. Pošto je konstatovana znatna rasprostranjenost ove pojave, iznesene su forme seksualne zloupotrebe, ukazano je na ponašanje dece koje može da probudi sumnju u tom pravcu, istaknut je značaj psihijatrijskog komorbiditeta, prikazan je tipičan psihološki profil ličnosti zlostavljača, kao i neke specifičnosti dinamike incestuozne porodice. Na kraju, autor najviše pažnje posvećuje samom postupku ukoliko postoji sumnja na bilo koji vid zlostavljanja dece. Insistira se na timskom radu u okviru zdravstvenih ustanova, ali i na značaju centra za socijalni rad, policije, pravosuđa i škole, tj. potencira se sinhronizovana akcija svih društvenih struktura, s obzirom da se radi o problemu čitave zajednice.

Ključne reči: zlostavljanje dece, zanemarivanje dece

CLINICAL ASPECTS OF CHILDREN MOLESTING

The author states the generally accepted definition of molesting and neglecting children in the beginning of the essay, so that later on he also gives the usual division into three categories: physical, emotional, and sexual molesting. After the physical molesting is determined, certain epidemiological data relating to this act are given. The most important etiological factors are discussed, even the theory of trans-generational transmission of family violence is mentioned, which has attracted a special attention lately. The author especially point to the physical molesting of a child, and also talks about the behaviour of parents-molesters during the clinical evaluation. The emotional molesting is present through the eight types of parental behaviour, i.e. rejection, degradation, terrorising, isolation, "spoiling the child", exploitation, deprivation of the essential stimulation, and the unreliable and inconsistent parenthood. The importance of early detection of emotional molesting and neglect is emphasised in everyday clinical practice, considering that they, contrary to the rooted belief, may result even in the child's death in the most extreme cases. A special attention is given to the sexual molesting of children. Since the substantial amount of this act is noted, forms of sexual misuse are presented, children's behaviour that can arouse suspicion in that direction is pointed at, the importance of a psychiatric co-morbidity is emphasised, typical psychological profile of a molester's character is shown, as well as the unique traits of an incestuous family dynamics. Finally, the author pay most of the attention to the very procedure should there exist suspicion considering any of the children molesting types. it is being insisted not only on the teamwork within health institutions, but also on the importance of the social institutions, police, administration of justice and school, i.e. the synchronised action of all the social structures is emphasised, considering that this is about the problem of the whole nation.

Keywords: children molesting, children neglect